Çal??an Sessizlik ve Seslilik Davran??lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çal??an Sessizlik ve Seslilik Davran??lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18315

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çal??an Sessizlik ve Seslilik Davran??lar? Ölçe?i, çal??anlar?n örgütsel ba?lamda sergiledikleri fikirleri saklama (sessizlik) ve dile getirme (seslilik) davran??lar?n?n alt?nda yatan motivasyonlar? ölçmek amac?yla Türkçe'ye uyarlanm?? bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle örgütsel davran?? alan?nda, çal??an kat?l?m? ve bilgi ak???n?n engellenmesi gibi kritik konular? incelemek için tasarlanm??t?r. Ölçek, 30 madde ve alt? farkl? alt boyut arac?l???yla, davran??lar?n savunmac?, kabullenici veya prososyal (kurum yarar?) güdülere dayan?p dayanmad???n? ayr??t?rmaktad?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne özgü psikometrik özelliklerini akademik personel örnekleminde do?rulam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Çal??an Sessizli?i, Çal??an Seslili?i, Örgütsel Davran??, Savunmac? Sessizlik, Prososyal Davran??, Adaptasyon, Ö?retim Elemanlar?.

Yazarlar

Nurcan Bilgin, Mehmet Gül?en, Ay?e Kutlu, Sibel Çiçek Pakyüz.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, çal??anlar?n i?yerinde seslilik ve sessizlik davran??lar?n? yönlendiren karma??k motivasyonel süreçleri belirlemek ve ölçmektir. Ölçek, çal??anlar?n ne zaman ve neden konu?maktan kaç?nd?klar?n? veya aktif olarak fikir beyan ettiklerini, bu davran??lar?n ard?ndaki ki?isel veya örgütsel fayda güdülerini analiz etmeye olanak tan?r.

Uyarlama çal??mas? özelinde, amaçlanan hedef, orijinal yap?n?n Türk kültürüne ve özellikle üniversitelerde görev yapan akademik personel popülasyonuna geçerli ve güvenilir bir ?ekilde aktar?lmas?n? sa?lamakt?r. Bu sayede, Türkiye'deki akademik kurumlar içerisindeki bilgi payla??m dinamikleri ve örgütsel iklim konular?nda derinlemesine ara?t?rmalar yap?lmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

Çal??an Sessizlik ve Seslilik Davran??lar? Ölçe?i, çal??anlar?n i?yerindeki davran??lar?n? motivasyonel temellere göre kategorize eden çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Ölçek, hem pasif kalma (sessizlik) hem de aktif ifade (seslilik) davran??lar?n? kapsayan alt? farkl? alt boyuttan olu?ur. Bu yap?, bireyin korku, d??lanma veya i? birli?i gibi faktörlere verdi?i tepkileri, yani davran???n alt?nda yatan güdüyü merkeze al?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, toplam 30 maddeden olu?makta olup, her bir alt boyut, ilgili davran??sal e?ilimin gücünü ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu ayr?m, yöneticilerin çal??anlar?n sessizli?ini sadece tek bir pasif tepki olarak de?il, farkl? örgütsel sonuçlara yol açan çe?itli stratejik veya duygusal tepkiler olarak anlamalar?na yard?mc? olur.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar?na dair ayr?nt?l? istatistiksel bilgi ("-") sunulmam??t?r. Ancak, bir uyarlama çal??mas? olarak, ölçe?in Türkçeye çeviri sürecinde dilsel ve kültürel e?de?erli?inin sa?lanm?? olmas? esast?r. Yap? geçerli?i, büyük olas?l?kla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi? ve orijinal alt? faktörlü yap?n?n ö?retim elemanlar? örnekleminde korundu?u gösterilmi?tir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik analizlerine dair spesifik katsay?lar ("-") belirtilmemi?tir. Tipik bir psikometrik uyarlama sürecinde, ölçe?in iç tutarl?l???n?n de?erlendirilmesi için Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Bu katsay?lar, ölçe?in 30 maddesinin ve her bir alt boyutunun ölçtü?ü yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermeyi amaçlar.

Faktör Analizi

Çal??an Sessizlik ve Seslilik Davran??lar? Ölçe?i, 30 maddelik bir yap?da alt? farkl? faktör (alt boyut) ortaya koymaktad?r. Bu alt? faktör, çal??an davran??lar?n? motivasyonlar?na göre net bir ?ekilde ay?rmaktad?r:

Bu faktörler, orijinal ölçe?in teorik çerçevesini koruyarak, çal??anlar?n sessizlik veya seslilik davran??lar?n? hangi güdüyle sergilediklerini belirlemeyi amaçlar. Faktör analizi sonuçlar?, Savunmac? ve Kurum Yarar? (Prososyal) gibi kar??t güdülerin hem sessizlik hem de seslilik ba?lam?nda ayr? yap?lar olarak var oldu?unu do?rulamaktad?r.

Savunmac? Sessizlik (7 madde)
Kurum Yarar? (Prososyal Sessizlik) (5 madde)
Kabullenici Sessizlik (3 madde)
Kabullenici Seslilik (6 madde)
Kurum Yarar? (Prososyal) Seslilik (5 madde)
Savunmac? Seslilik (4 madde)

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: 30 maddeden olu?an ve 6 alt boyutu içeren, muhtemelen 5 veya 7 noktal? Likert Ölçe?i tipi derecelendirme kullan?lan bir öz bildirim envanteridir. Derecelendirme bilgisi kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Çal??anlar.

Ya? Grubu: Yeti?kin çal??an popülasyonu.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, üniversitelerde görev yapan **ö?retim elemanlar?** üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, ki?inin kendi i?yeri davran??lar?n? de?erlendirmesine dayanan psikometrik bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Öz Bildirim, Çal??an Kat?l?m?, Motivasyonel Gündem, Psikometri, ??yeri Davran???, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor.

Ba?lant? E-posta Adresleri: nurcanbilgin90@gmail.com (Sorumlu Yazar Nurcan Bilgin).

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik veya ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Nurcan Bilgin ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir. Kullan?m ücretine dair bilgi kaynakta yer almamaktad?r.

Test Y?l?: Uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? makale, *Ege Üniversitesi Hem?irelik Fakültesi Dergisi, 35*(3) say?s?nda yay?mlanm??t?r.

Kaynaklar

Bilgin, N., Gül?en, M., Kutlu, A., & Pakyüz, S. Ç. Çal??an Sessizlik ve Seslilik Davran??lar? Ölçe?i'nin ö?retim elemanlar? üzerinde Türkçeye uyarlanmas?. *Ege Üniversitesi Hem?irelik*

ARABPSYCHOLOGY.COM

Fakültesi Dergisi, 35(3), 103-114.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: calisan-sessizlik-ve-seslilik-davranislari-olcegi-toad.pdf

Çal??an Sessizlik ve Seslilik Davran??lar? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, toplam 30 madde ve 6 alt boyuttan olu?maktad?r. Alt boyutlar ve madde say?lar? a?a??dad?r:

Savunmac? Sessizlik (7 m): Bu çal??an, boyun e?di?inden dolay? fikirlerini pasif bir ?ekilde sakl? tutar.
Kurum Yarar? (Prososyal Sessizlik) (5 m): Bu çal??an, i? birli?i temelinde gizli bilgileri saklar.
Kabullenici Sessizlik (3 m): Bu çal??an, d??land??? için de?i?im önerileri hakk?nda konu?makta isteksizdir.
Kabullenici Seslilik (6 m): Bu çal??an, di?erlerinin fikirlerini pasif olarak destekler. Çünkü d??lanm??t?r.
Kurum Yarar? (Prososyal) Seslilik (5 m): Bu çal??an, kuruma yarar sa?laman?n i? birlikçi güdüsü ile sorunlara çözümler önerir.
Savunmac? Seslilik (4 m): Bu çal??an, korktu?u için dikkati ba?kalar?na kayd?ran fikirleri belirtir.

ARABPSYCHOLOGY.COM